

Europos
kvalifikacijų
sąranga

MOKYMO SI VISĄ GYVENIMĄ EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGA

MOKYMOSI VISĄ GYVENIMĄ EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGA

EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGOS (EKS) LYGMENŲ APRAŠAI

		ŽINIOS	GEBĖJIMAI	KOMPETENCIJA
Kiekvienas iš 8 lygmenų aprašytas naudojant kelis aprašus, kuriuose nurodyti mokymosi pasiekimai, atitinkantys to lygmens kvalifikacijas bet kurioje kvalifikacijų sistemoje.		EKS kontekste žinios apibūdinamos kaip teorinės ir (arba) faktinės.	EKS kontekste gebėjimai apibūdinami kaip pažintiniai (jiems priklauso loginio, intuityviojo ir kūrybinio mąstymo naudojimas) ir praktiniai (jiems priklauso rankų miklumas ir metodų, medžiagų, priemonių bei įrankių naudojimas).	EKS kontekste „kompetencija“ apibrėžiama vertinant atsakomybę ir savarankiškumą.
1 LYGMUO	1 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ pagrindinės bendrosios žinios	➤ elementarus gebėjimai, reikalingi paprastoms užduotims atlikti	➤ dirbti arba mokytis struktūrizuotame kontekste, tiesiogiai prižiūrint kitam asmeniui
2 LYGMUO	2 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ pagrindinės darbo arba mokymosi srities faktinės žinios	➤ bendrieji pažintiniai ir praktiniai gebėjimai, reikalingi tam, kad būtų naudojama tinkama informacija siekiant atlikti užduotis ir spręsti įprastas problemas naudojant paprastas taisykles ir priemones	➤ dirbti arba mokytis prižiūrint kitam asmeniui, su tam tikru savarankiškumu
3 LYGMUO	3 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ žinios apie darbo arba mokymosi srities faktus, principus, procesus ir bendrąsias sampratas	➤ pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas užduotims atlikti ir problemoms spręsti pasirinkus ir taikant pagrindinius metodus, priemones, medžiagas ir informaciją	➤ imtis atsakomybės už darbo arba mokymosi užduočių atlikimą ➤ sprendžiant problemas pritaikyti savo elgesį atsižvelgiant į aplinkybes
4 LYGMUO	4 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ faktinės ir teorinės plataus konteksto darbo arba mokymosi srities žinios	➤ pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas specifinėms darbo arba mokymosi srities problemoms spręsti	➤ dirbti savarankiškai, vadovaujantis dažniausiai nuspėjamos, tačiau kintančios darbo arba mokymosi aplinkos gairėmis ➤ prižiūrėti įprastą kitų darbą, imtis dalinės atsakomybės už darbo arba mokymosi veiklos vertinimą ir gerinimą

5 LYGMUO*	5 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ išsamios specializuotos faktinės ir teorinės darbo arba mokymosi srities žinios, šių žinių ribų suvokimas	➤ platus pažintinių ir praktinių gebėjimų spektras, reikalingas siekiant kūrybiškai spręsti abstrakčias problemas	➤ vadovauti kitiems ir prižiūrėti jų veiklą darbo arba mokymosi aplinkoje, kuriai būdingi nenuspėjami pokyčiai ➤ analizuoti ir tobulinti savo ir kitų veiklą
6 LYGMUO**	6 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ naujausios darbo arba mokymosi srities žinios, reikalaujančios kritinio teorijų ir principų supratimo	➤ puikūs gebėjimai, atskleidžiantys meistriškumą ir mokėjimą dirbti naujoviškai, reikalingi sprendžiant sudėtingas ir nenuspėjamas specializuotos profesinės veiklos arba mokymosi srities problemas	➤ vykdyti sudėtingą techninę arba profesinę veiklą arba projektus, imantis atsakomybės už sprendimų priėmimą nenuspėjamoje darbo arba mokymosi aplinkoje ➤ imtis atsakomybės už asmenų ir grupių profesinį tobulėjimą
7 LYGMUO***	7 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ labai specializuotos žinios, kurių dalis yra naujausios profesinės veiklos arba mokymosi srities žinios, kuriomis grindžiamas originalus mąstymas ir (arba) moksliniai tyrimai ➤ kritiškas vienos srities ir skirtingų sričių sąveikos žinių supratimas	➤ specializuoti problemų sprendimo gebėjimai, reikalingi moksliniams tyrimams atlikti ir (arba) naujovėms diegti siekiant įgyti naujų žinių, sukurti naujas procedūras ir integruoti skirtingų sričių žinias	➤ tvarkyti ir keisti darbo arba mokymosi aplinką, kuri yra sudėtinga, nenuspėjama ir reikalauja naujų strateginių metodų ➤ imtis atsakomybės už naujų profesinių žinių ir praktinės patirties kūrimą ir (arba) už strateginės grupės veiklos įvertinimą
8 LYGMUO****	8 lygmenį atitinka šie mokymosi pasiekimai	➤ pažangiausios darbo arba mokymosi srities ir įvairių sričių sąveikos žinios	➤ didžiausi ir labiausiai specializuoti gebėjimai ir technikos, įskaitant sintezę ir vertinimą, kurių reikia sprendžiant kritines mokslinių tyrimų ir (arba) naujovių srities problemas ir plečiant bei iš naujo apibrėžiant turimas žinias arba profesinę praktiką	➤ įrodyti didelį autoritetingumą, gebėjimą dirbti naujoviškai ir savarankiškai, visapusiškai išmanymą bei tvarų įsipareigojimą kurti naujas idėjas ar procesus darbo ar studijų aplinkos priešakyje, įskaitant mokslinius tyrimus

Darna su Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąranga

Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangoje pateikiami pakopų aprašai. Kiekviename pakopos apraše bendrais bruožais aprašoma, kokius pasiekimus ir gebėjimus įprasta sieti su kvalifikacijomis, įgytomis užbaigus tą mokymosi pakopą.

* Aukštojo mokslo trumpųjų studijų (priklausančių pirmajai pakopai arba su ja susijusių) aprašas, parengtas pagal „Jungtinę kokybės užtikrinimo iniciatyvą“ kaip Bolonijos proceso dalį, atitinka EKS 5 lygmens mokymosi pasiekimus.

** Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos pirmosios pakopos aprašas, dėl kurio, vykstant Bolonijos procesui, 2005 m. gegužės mėn. susitikimo Bergene metu susitarė už aukštąjį mokslą atsakingi ministrai, atitinka EKS 6 lygmens mokymosi pasiekimus.

*** Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos antrosios pakopos aprašas, dėl kurio, vykstant Bolonijos procesui, 2005 m. gegužės mėn. susitikimo Bergene metu susitarė už aukštąjį mokslą atsakingi ministrai, atitinka EKS 7 lygmens mokymosi pasiekimus.

**** Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos trečiosios pakopos aprašas, dėl kurio, vykstant Bolonijos procesui, 2005 m. gegužės mėn. susitikimo Bergene metu susitarė už aukštąjį mokslą atsakingi ministrai, atitinka EKS 8 lygmens mokymosi pasiekimus.

MOKYMO SI VISĄ GYVENIMĄ EUROPOS KVALIFIKACIJŲ SĄRANGA

Kas yra EKS ir kokia jos nauda?

EKS yra bendra europinė atraminė sistema, kuri susies skirtingų šalių nacionalines kvalifikacijų sistemas ir sąrangas. Praktiškai ji veiks kaip perkėlimo mechanizmas, palengvinantis kvalifikacijų interpretavimą. Dėl to besimokantiejiems ir darbuotojams bus lengviau persikelti į kitą šalį arba pakeisti darbą ar pereiti į kitą švietimo įstaigą gimtojoje šalyje.

Kam skirta EKS?

EKS pirmiausia skirta institucijoms, atsakingoms už nacionalines ir (arba) sektorių kvalifikacijų sistemas ir sąrangas. Kai šios institucijos susies atitinkamas savo sistemas su EKS, asmenys, darbuotojai ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjai galės lengviau palyginti skirtingose šalyse išduotas įvairių švietimo ir mokymo sistemų kvalifikacijas.

Kokius švietimo lygmenis ir tipus apima EKS?

Kadangi EKS siekiama skatinti mokymąsi visą gyvenimą, ji apima bendrąjį ugdymą, suaugusiųjų švietimą, profesinį mokymą, o taip pat aukštąjį mokslą. Aštuoni sąrangos lygmenys apima visas kvalifikacijas, pradedant privalomojo švietimo pabaigoje įgyjamomis kvalifikacijomis ir baigiant aukščiausiojo akademinio arba profesinio švietimo ir mokymo lygmens kvalifikacijomis. Iš esmės, kiekvienas lygmuo turėtų būti pasiekiamas įvairiais švietimo ir karjeros keliais.

Kodėl EKS pagrįsta mokymosi rezultatais?

EKS sudaro aštuoni mokymosi rezultatai (nuskaitomi žiniomis, gebėjimais ir kompetencijomis) pagrįsti atraminiais lygmenimis. EKS pagrįsta ne indėliu (mokymosi trukme ar institucijos tipu), o tuo, ką žino ir geba padaryti asmuo, įgijęs konkrečią kvalifikaciją. Ji pagrįsta mokymosi rezultatais:

- Skatina geresnį darbo rinkos poreikį (žinių, gebėjimų ir kompetencijų) ir švietimo bei mo-

kymo pasiūlos palyginamumą;

- Palengvina neformaliojo mokymosi ir savišvietos pripažinimą;
- Palengvina kvalifikacijų perkėlimą ir pritaikymą kitose šalyse ir švietimo bei mokymo sistemose.

Ji taip pat pripažįsta, jog Europos švietimo sistemos tokios skirtingos, kad jų neįmanoma palyginti remiantis indėliu (įdėtomis pastangomis), pvz., studijų trukme.

Ar EKS teikia kvalifikacijas?

Ne, EKS aprašo kvalifikacijų lygmenis, remiantis mokymosi rezultatais. Kvalifikacijų teikimas tebelieka nacionalinių kvalifikacijų institucijų reikalas.

Ką turi atlikti šalys? Kokie yra įgyvendinimo terminai?

Tai savanoriška sąranga, bet šalims rekomenduojama iki 2010 m. susieti savo nacionalines kvalifikacijų sistemas su EKS, nurodant savo kvalifikacijos lygmenų atitikmenis EKS lygmenims, ir, jei reikia, sukurti nacionalinius įstatymus ir praktinę atitinkančias nacionalines kvalifikacijų struktūras. Iki 2012 m. šalys turėtų užtikrinti, kad visuose kvalifikacijų pažymėjimuose būtų nurodomas atitinkamas EKS lygmuo.

Kas sieja EKS ir „Europass“?

„Europass“ – tai dokumentų rinkinys, kurį asmenys gali naudoti savo kvalifikacijoms ir kompetencijoms aprašyti. Tačiau „Europass“ sistemoje nelyginami kvalifikacijų lygmenys. Ateityje visuose susijusiuose „Europass“ dokumentuose, ypač „Europass“ diplomo priedėlyje ir „Europass“ pažymėjimo priede, turėtų būti aiškiai nurodomas atitinkamas EKS lygmuo.

Kas sieja EKS ir Bolonijos aukštojo mokslo procesą?

EKS yra visiškai suderinama su Bolonijos proceso metu sukurta Aukštojo mokslo kvalifikacijų sąranga. Ypač EKS 5–8 lygmenų aprašai atitinka Bolonijos proceso metu suformuluotus aukštojo mokslo

aprašus. Tačiau EKS lygmenų aprašų formuluotės skiriasi nuo Bolonijos lygmenų aprašų, sukurtų specialiai aukštojo mokslo poreikiams, nes būdama *mokymosi visą gyvenimą* struktūra, EKS taip pat apima profesinį mokymą bei darbą, įskaitant aukščiausiuosius lygmenis.

Daugiau informacijos galite rasti adresu:

ec.europa.eu/eqf

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture

